

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION CIVIL PROTECTION

Bosanski jezik

PRIJEDLOG

Z A K O N

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

Sarajevo, novembra 2009. godine

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Službene novine Federacije BiH“, br. 39/03 i 22/06), u članu 1., na kraju teksta tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim pitanja koja su u oblasti zaštite i spašavanja regulirana Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08 – u daljem tekstu: Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju)“.

Član 2.

U članu 5. stav 1. u tački 8) riječi: „Distriktu Brčko u Bosni i Hercegovini“ zamjenjuju se riječima: „Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine“.

U tački 9) riječi: „Distrikta Brčko“ zamjenjuju se riječima: „Brčko Distrikta“, a na kraju teksta tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: “u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju“.

Član 3.

U članu 8. na kraju teksta tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „a na način i pod uslovima utvrđenim u Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju“.

Član 4.

U članu 18. stav 2. u trećem redu iza riječi: „lice“, dodaje se zarez i riječi: „organ uprave i drugi organ vlasti“.

Član 5.

U članu 24. iza tačke 5) dodaju se nove tač. 6), 7), 8), 9) i 10)., koje glase:

„6) na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite podnosi zahtjev Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) za traženje međunarodne pomoći za potrebe Federacije što se vrši nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće na području Federacije;

7) podnosi zahtjev Vijeću ministara za proglašenje nastanka i prestanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriji Bosne i Hercegovine, nakon što je već proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće na području Federacije;

8) daje saglasnost Vijeću ministara o vrsti i broju operativnih snaga zaštite i spašavanja iz Federacije koje se mogu rasporediti u mješovitu specijaliziranu jedinicu za zaštitu i spašavanje za djelovanje u slučaju prirodne ili druge nesreće, za učešće u međunarodnim vježbama, operacijama pomoći i drugim aktivnostima, koju formira Vijeće ministara;

9) odlučuje o vrsti i količinama robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje, na prijedlog Federalne uprave,

10) U oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a, na prijedlog Federalne uprave, donosi propis o organiziranju vršenja poslova protivminskog djelovanja u Federaciji, usvaja Strategiju protivminskog djelovanja civilne zaštite i godišnji operativni plan civilne zaštite, na poslovima protivminskog djelovanja u skladu sa Strategijom BiH i Godišnjim operativnim planom Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Godišnji operativni plan BiH), usvaja listu prioriteta za Godišnji operativni plan BiH, utvrđuje

način korištenja sredstava izdvojenih za deminiranje i uklanjanje NUS-a, razmatra izvještaj o realizaciji Godišnjeg operativnog plana BiH.

Dosadašnje tač. 6), 7) i 8) postaju tač. 11), 12) i 13).

Član 6.

U članu 26. stav 2. tačka 9) riječi: „u skladu sa propisima u nadležnosti državnih organa vlasti“, zamjenjuju se riječima: „na način reguliran Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju“.

Iza tačke 10) dodaju se nove tač. 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17) i 18), koje glase:

„11) ostvaruje saradnju sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo sigurnosti BiH) i učestvuje u rješavanju svih pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja koja se, prema Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju, rješavaju sa upravama civilne zaštite entiteta;

12) ostvaruje saradnju i osigurava provođenje svih zadataka i preporuka Koordinacionog tijela Bosne i Hercegovine za zaštitu i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo BiH), koja se odnose na Federaciju;

13) vrši usklađivanje Federalnog plana sa Planom zaštite i spašavanja Bosne i Hercegovine;

14) osigurava funkcionalno uvezivanje Federalnog operativnog centra civilne zaštite sa Operativno-komunikacijskim centrom Bosne i Hercegovine – 112 (u daljem tekstu: Centar BiH - 112) i stalno dostavljanje odgovarajućih podataka tom centru;

15) predlaže vrste i količine robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje;

16) saraduje sa privrednim društvima i naučnim institucijama u razvoju tehnologije i opreme za zaštitu i spašavanje;

17) vodi jedinstvenu bazu podataka o snagama zaštite i spašavanja u općinama, gradu, kantonu i Federaciji i o svim vrstama prirodnih i drugih nesreća na području Federacije;

18) u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a, priprema Strategiju protivminskog djelovanja civilne zaštite i Godišnji operativni plan civilne zaštite na poslovima protivminskog djelovanja, u skladu sa Strategijom BiH; izrađuje plan deminiranja na području Federacije na osnovu prijedloga kantonalnih planova deminiranja; organizira poslove koji se odnose na razvijanje operativnih kapaciteta i operacije čišćenja terena od mina, tehničkog izviđanja, interventnog deminiranja kod minskih nesreća i prikupljanje i uništavanje eksplozivnih sredstava zaostalih iz rata na području Federacije; preuzima odgovarajuće mjere da se izvrše zadaci deminiranja i uklanjanja NUS-a utvrđeni u godišnjem operativnom planu civilne zaštite; vrši kontrolu kvalitete i procedure sigurnosti; vodi centralnu bazu podataka o protivminskom djelovanju civilne zaštite na području Federacije; organizira stručnu obuku (kondiciranje) deminera iz timova za deminiranje i druge poslove u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a.

Dosadašnje tač. 11) i 12) postaju tač. 19) i 20).

Član 7.

U članu 37. stav 2. iza riječi: „Ministarstvom odbrane Bosne i Hercegovine“ dodaju se riječi: „preko Ministarstva sigurnosti BiH“.

Član 8.

U članu 42. stav 2. dodaje se nova tačka 1), koja glasi:

„1) mjere i postupci od značaja za provođenje preventivne zaštite kao osnovnog vida sprečavanja nastajanja prirodne ili druge nesreće ili ublažavanja njenog djelovanja;“.

Dosadašnje tač. 1) do 3) postaju tač. 2) do 4).

Član 9.

U članu 53. stav 1. u prvom redu iza riječi: „ iz“ brišu se riječi „stava 1.“.

Član 10.

U članu 54. stav 3. mijenja se i glasi:

„U slučaju kada je rješenje iz člana 53. stav 2. ovog zakona donio nadležni organ uprave za prostorno uređenje općine, kantona ili Federacije, sredstva iz stava 1. ovog člana, uplaćuju se na račun općinske odnosno gradske službe civilne zaštite na čijem se području gradi taj objekat. Ova sredstva mogu se koristiti za izgradnju i održavanje skloništa i zaklona kao i za kapitalne investicije po kojima je predviđena izgradnja skloništa iz člana 52. stav 1. ovog zakona, u skladu sa godišnjim planom korištenja tih sredstava kojeg donosi općinsko vijeće“.

Član 11.

U članu 56. stav 1. iza riječi „nadziđavanje“ dodaju se riječi: „a ne postoje izgrađeni zakloni iz člana 50. stav. 4. i skloništa osnovne zaštite iz člana 52. stav 1. ovoga zakona“.

Član 12.

U članu 62. stav 3. briše se.

Član 13.

Član 83. stav 2. mijenja se i glasi:

„Zaštitu od požara organiziraju i provode pravna i fizička lica (građani), državni organi Federacije, kantona, grada i općine i druge institucije koje su vlasnici ili korisnici građevina ili prostora, šuma, šumskog ili poljoprivrednog zemljišta iz člana 85. stav 1. ovog zakona, a što se vrši u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj:64/09).

Član 14.

U članu 85. stav 1. mijenja se i glasi:

„Zaštita od požara organizira se i provodi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu, koji prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara“.

Član 15.

U članu 87. u prvom redu riječi: „druga lica“ zamjenjuju se riječima: „pravna lica, državni organi i druge institucije“.

Član 16.

U članu 109. iza tačke 3) dodaje se nova tačka 4), koja glasi:

„4) podnosi zahtjev Vladi Federacije za traženje međunarodne pomoći nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće u Federaciji, ako procjeni da je ta pomoć neophodna“.

U tački 4) u prvom redu iza riječi: „organa“ dodaju se riječi: „Bosne i Hercegovine“.

Dosadašnja tačka 4) postaje tačka 5).

Član 17.

U članu 122. stav 5. na kraju teksta, tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „kao i sredstva i oprema pravnog lica koja služi za vršenje poslova iz nadležnosti te službe“.

Član 18.

U članu 131. stav 2. tačka 1), na kraju teksta tačka-zarez, zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „koje se formiraju u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu“.

U tački 3) iza riječi „NUS-a“, dodaju se riječi „- deminiranje“.

Član 19.

U članu 134. dodaje se novi stav 1. koji glasi:

„Kada zaprijeti neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće, a cijeni se da nije potrebno vršiti aktiviranje štaba civilne zaštite, u tom slučaju rukovodilac organa civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije, može narediti angažiranje određenih jedinica civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja koje je osnovala općina, grad, kanton ili Federacija radi preduzimanja mjera i aktivnosti na sprečavanju nastanka nesreće, odnosno ublažavanja njenog djelovanja i rukovode tim akcijama, što se vrši u skladu sa planom zaštite i spašavanja općine, grada, kantona i Federacije. Angažiranje tih snaga može se vršiti sve do momenta dok se ne završe predviđene aktivnosti, odnosno dok se ne izvrši aktiviranje štaba civilne zaštite na način predviđen u stavu 2. ovog člana.

U stavu 2. na kraju prve rečenice tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „odnosno dok nadležni organ ne proglasi stanje prirodne ili druge nesreće ili odluči da štab nastavi djelovati dok se ne otkloni opasnost, odnosno nesreća bez proglašavanja tog stanja“.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„U uslovima iz stava 2. ovog člana, aktivirani štab civilne zaštite ovlašten je da naređuje upotrebu snaga i sredstava zaštite i spašavanja koje pripadaju općini, gradu, kantonu, odnosno Federaciji i sve mjere zaštite i spašavanja koje mogu doprinijeti sprečavanju nastanka opasnosti ili nesreće ili ublažavanja njenog djelovanja, kao i mjere, postupke i zadatke koje su u funkciji spašavanja, zaštite i zbrinjavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih tom opasnošću, odnosno nesrećom“.

Dosadašnji st. 1. i 2. postaju st. 2. i 3., dok dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 20.

U članu 138. iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Organi uprave i drugi organi, ustanove, službe za upravu i pravna lica mogu samostalno u svim situacijama kada postoji opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće koja može ugroziti njihovo ljudstvo i materijalna dobra ili kada je nastala ta nesreća, angažirati snage i sredstva zaštite i spašavanja iz stava 2. ovog člana, koje su oni formirali za potrebe vlastite zaštite“.

Član 21.

U članu 149. stav 1. broj „121“ zamjenjuje se brojem „112“.

Član 22.

U članu 156. u trećem redu broj „121“ zamjenjuje se brojem „112“.

Član 23.

U članu 157. u stavu 2. na kraju teksta, riječi: „Distrikt Brčko Bosne i Hercegovine“ zamjenjuju se riječima: „Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“.

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4., koji glasi:

„Federalni operativni centar funkcionalno se uvezuje sa Centrom BiH - 112 i tom centru stalno dostavlja sve podatke i informacije iz svoje nadležnosti koje se posebnim propisom Vijeće ministara odrede za potrebe rada Centra BiH - 112, u skladu sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju“.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 24.

U članu 169. stav 3. iza tačke 6) dodaje se nova tačka 7) koja glasi:

„7) zadatke i način realizacije zadataka utvrđenih u Programu razvoja zaštite i spašavanja Bosne i Hercegovine“.

Dosadašnja tačka 7) postaje tačka 8).

Član 25.

U članu 175. iza stava 1. dodaju se novi st. 2., 3., 4., 5. i 6., koji glase:

„Angažiranje snaga i sredstava zaštite i spašavanja, organa uprave i drugih organa, pravnih lica i građana na zaštiti i spašavanju, u skladu sa članom 18. ovog zakona, vrše štabovi civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije od momenta kada nadležni organ proglasi nastanak stanja prirodne ili druge nesreće i angažiranje traje do momenta kada nadležni organ proglasi prestanak stanja prirodne ili druge nesreće.

Angažiranje snaga i sredstava iz stava 2. ovog člana, vrši se tako što prvo općina angažira svoje snage i sredstva zaštite i spašavanja, pa ako te snage nisu dovoljne onda se angažiraju snage i sredstva organa uprave i drugih organa općine i pravnih lica na nivou općine.

Ako obim prirodne ili druge nesreće prevazilazi mogućnosti snaga i sredstava općine, iz stava 3. ovog člana, u tom slučaju se odmah angažiraju snage i sredstva zaštite i spašavanja kantona na čijem je području nastala prirodna ili druga nesreća, odnosno snage i sredstva organa uprave i drugih organa kantona, kao i snage i sredstva zaštite i spašavanja drugih općina i njenih organa uprave i drugih organa i pravnih lica sa područja kantona koje nisu pogođene prirodnom ili drugom nesrećom.

Snage i sredstva Federacije angažiraju se u slučajevima kada snage i sredstva zaštite i spašavanja i druge snage sa područja kantona na kojem djeluje prirodna ili druga nesreća, nisu dovoljne da efikasno izvrše spašavanje i zbrinjavanje ugroženih ljudi i materijalnih dobara i kada se ocijeni da je pomoć Federacije neophodna.

Angažiranje snaga i sredstava zaštite i spašavanja kantona i općina sa područja kantona, vrši se na traženje općinskog štaba civilne općine koja je pogođena prirodnom ili drugom nesrećom, a snaga i sredstva zaštite i spašavanja sa područja Federacije vrši se na traženje kantonalnog štaba civilne zaštite na čijem je području nastala prirodna ili druga nesreća“.

Član 26.

U članu 180. stav 4. u trećem redu procenat „20%“ zamjenjuje se procentom „15%“, u četvrtom redu broj „5“ zamjenjuje se brojem „7“, a procenat „30%“ zamjenjuje se procentom „25%“, u petom redu broj „6“ zamjenjuje se brojem „8“, a procenat „50%“ zamjenjuje se procentom „60%“, a u sedmom redu riječ „st.“ zamjenjuje se riječju „tačke“.

Član 27.

U članu 182. stav 1. tačka 2) iza riječi „opremanje“ dodaje se zarez i riječ „finansiranje“, a iza riječi „spašavanja“ dodaje se zarez i riječi „operativnog centra, centra za obuku“.

U tački 6) u trećem redu iza riječi „civilne zaštite“ dodaju se riječi: „opremanje operativnih centara i udruživanje sredstava posebne naknade sa općinama i kantonima u zajedničkim projektima razvoja sistema zaštite i spašavanja“.

Iza stava 3. ovog člana, dodaje se novi stav 4., koji glasi:

„Federacija može dio sredstava iz člana 180. stav 4. ovog zakona koja pripadaju Federaciji, izuzetno koristiti za nabavku i održavanje mašina i druge opreme potrebne za deminiranje i uklanjanje NUS-a“.

Član 28.

U članu 183. stav 1. tačka 2) iza riječi „opremanje“ dodaje se zarez i riječ „finansiranje“, a iza riječi „spašavanja“ dodaje se zarez i riječi: „operativnog centra, centra za obuku“.

U tački 8) iza riječi „spašavanja“ tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „a naročito za opremanje i obuku općinskih štabova civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja, jedinica civilne zaštite, operativnih centara civilne zaštite, pomoć u saniranju posljedica prirodnih i drugih nesreća i udruživanje sredstava posebne naknade sa općinama, kantonima i Federacijom u zajedničkim projektima razvoja sistema zaštite i spašavanja“.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Sredstva iz člana 180. stav 4. ovog zakona, ne mogu se koristiti za finansiranje skloništa iz tačke 4) stav 1. ovog člana.“

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 29.

U članu 184. stav 1. tačka 2) iza riječi „opremanje“ dodaje se zarez i riječ „finansiranje“, a iza riječi „spašavanja“ dodaje se zarez i riječi: „operativnog centra“.

Iza tačke 6) dodaje se nova tačka 7) koja glasi:

„7) prema potrebi pružanje finansijske podrške drugim općinama, a naročito za opremanje i obuku štabova civilne zaštite, službi zaštite i spašavanja, jedinica civilne zaštite, operativnih centara civilne zaštite i pomoć u saniranju posljedica prirodnih i drugih nesreća i mogu se koristiti za udruživanje sredstava posebne naknade sa općinama, kantonima i Federacijom u zajedničkim projektima razvoja sistema zaštite i spašavanja“.

Dosadašnja tačka 7) postaje tačka 8).

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Sredstva iz člana 180. stav 4. ovog zakona, ne mogu se koristiti za finansiranje zaštitnih objekata iz tačke 4) stav 1. ovog člana“.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 30.

Član 199. mijenja se i glasi:

„U skladu sa Izlaznom strategijom održivosti timova za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava civilne zaštite od 01.01.2010. do kraja 2019. godine Vlade Federacije, V. broj: 655/09, od 27.08.2009. godine, sredstva za finansiranje ovih poslova do 2019. godine, osiguravaju se u Budžetu Federacije, na prijedlog Federalne uprave.

Za vršenje koordinacije poslova u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a u kantonima i općinama nadležni su organi uprave za civilnu zaštitu i općinske službe civilne zaštite.

Zaposlenici Sektora za organizaciju deminiranja i uništavanja neeksplozivnih ubojnih sredstava Federalne uprave, koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateku na radu u Federalnoj upravi po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme stiču pravo na stalni radni odnos i radno-pravni status koji važi za državne službenike, odnosno namještenike organa državne službe u Federaciji, s tim što demineri moraju ispunjavati i uslove utvrđene u Zakonu o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj:5/02), Standardima BiH, Standardnim operativnim procedurama Minsko akcionog centra Bosne i Hercegovine (BHMAC) i Standardnim operativnim procedurama Federalne uprave, da imaju ovlaštenje za obavljanje tih poslova koje izdaje BHMAC i odgovarajuće uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje ovih poslova.

Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti zaposlenika iz stava 3. ovog člana izdaje nadležna specijalistička zdravstvena ustanova koju odredi Federalna uprava i važi jednu godinu. Svake godine, na isti način vrši se obnavljanje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti. Ukoliko deminer ne dobije uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti njegov daljnji radno-pravni status reguliše se u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

Raspored i postavljanje zaposlenika iz stava 1. ovog člana vrši se rješenjem, koje donosi direktor Federalne uprave bez objavljivanja javnog konkursa, odnosno javnog oglasa. Raspored i postavljanje vrši se na radna mjesta koja se utvrde u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Federalne uprave.

Član 31.

Član 201. mijenja se i glasi:

„Kantonalne uprave civilne zaštite dužne su sva javna skloništa koja pripadaju općini i gradu, kao i sva finansijska sredstva ostvarena po osnovu prikupljenih sredstava za skloništa i u skladu sa evidencijama o prilivu tih sredstava iz općina, do dana stupanja na snagu ovog zakona, prenijeti u nadležnost općinskih i gradskih službi civilne zaštite.

Obaveza iz stava 1. ovog člana, izvršiće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, o čemu će vlada kantona donijeti odgovarajući akt na prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite.“

Član 32.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I
SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH
NESREĆA

I – USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Za donošenje ovog zakona ne postoji izričito ustavno ovlaštenje, pa bi se radi toga, kao ustavni osnov mogla koristiti odredba Glave III. član 1. stav 1. tač. a) i c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, s obzirom da se zakonom regulira organizacija, planiranje i način ostvarivanja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od svih vrsta prirodnih i drugih nesreća na području Federacije BiH. Polazeći od te ustavne odredbe Parlament Federacije BiH ovlašten je za donošenje zakona iz nadležnosti Federacije BiH, kako je i predviđeno u odredbi Glave IV. A. član 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Navedeni ustavni osnov već je poslužio je za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06).

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona predstavljaju Zaključci Vlade Federacije BiH sa 115. sjednice, održane 27.08. 2009. godine (V. broj:655/09, od 27.08.2009. godine), kojim je Federalna uprava civilne zaštite zadužena da najkasnije do kraja septembra 2009. godine pripremi izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća koje će se razmatrati po skraćenom postupku, što podrazumijeva da se Vladi Federacije BiH podnosi prijedlog zakona.

Predložene izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju rezultat su usaglašavanja sa:

1. Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08), a odnose se na član 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 16., 21., 22., 23., 24. i 25. Prijedloga zakona,
2. Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09), a izmjene se odnose na član 13., 14. i 18. Prijedloga zakona,
3. Izlaznom strategijom održivosti timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a civilne zaštite od 01.01.2010 do kraja 2019. godine koju je donijela Vlada Federacije BiH (V. broj: 655/09 od 27.08.2009. godine), a odnose se na član 5., 6., 15. i 31. Prijedloga zakona.

Pošto navedeni zakoni i Izlazna strategija imaju određenih zajedničkih pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja, ima potrebe da se izvrši usklađivanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini je odredbom člana 25. stav (4), obavezao entitete i Brčko Distrik BiH da svoje zakone o civilnoj zaštiti i zaštiti i spašavanju i druge propise donesu i usklade sa odredbama tog zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu zakona. Ovo usklađivanje izvršeno je u odredbama člana 1, 2., 3., 5., 6., 7., 8., 16., 21., 22., 23. 24., i 25. Prijedloga zakona.

Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu usvojen je u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine i objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 64/09. Taj zakon regulira samo dio pitanja iz okvira sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Predložene izmjene Zakona o zaštiti i spašavanju odnose se na čl. 13., 14. i 18. Prijedloga zakona. Prema tome, ovdje se radi o međusobnom usklađivanju navedenih zakona u cilju osiguravanja uslova za provođenje što efikasnije zaštite od požara za koju su odgovorna pravna i fizička lica, odnosno građani, kao i državni organi Federacije, kantona, grada i općine i druge institucije koje su vlasnici ili korisnici građevina ili prostora, šuma, šumskog ili poljoprivrednog zemljišta i drugo. Ta zaštita organizira se i provodi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu, koji prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara.

Izlazna strategija održivosti timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a civilne zaštite od 01.01.2010 do kraja 2019. godine koju je Vlada Federacije BiH donijela na 115. sjednici, održanoj 27.08.2009. godine, definirala je opredjeljenje Vlade Federacije BiH u odnosu na status timova za deminiranje nakon 01.01.2010. godine. To opredjeljenje Vlade Federacije BiH detaljno je dato u odredbama čl. 5., 6., 15. i 31. Prijedloga zakona. Važno je podsjetiti na genezu nastanka, stvaranja, razvoja i značaja Programa deminiranja u kojem je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine aktivni učesnik već deset godina. Naime, Delegacija Evropske komisije u BiH je sa Vladom Federacije BiH zaključila 02.04.1998. godine Memorandum o razumijevanju koji se odnosio na stvaranje održivog odjela za uklanjanje i uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava u Federaciji Bosne i Hercegovine. Taj Program deminiranja je, u ime Vlade Federacije BiH, implementirala Federalna uprava civilne zaštite. Program deminiranja finansirala je od Delegacija Evropske komisije, do faze VI Programa deminiranja, a Vlada Federacije BiH je u tom periodu, osiguravala poreze i doprinose na plaće zaposlenika Programa deminiranja. Taj program se finansirao na taj način punih osam godina, s tim što se vremenom finansijsko učešće Delegacije Evropske komisije smanjivalo, a učešće Vlade Federacije BiH povećavalo, da bi 2007. godine (Faza VIII Programa), Delegacija Evropske komisije potpuno prestala finansiranje ovog programa. Nakon toga, Vlada Federacije BiH je na traženje Delegacije Evropske komisije 20.10.2005. godine prihvatila finansiranje Programa deminiranja još najmanje tri godine, pri čemu je Vlada Federacije BiH snosila veći dio troškova Programa deminiranja, dok su kantoni bili dužni plaćati doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje i beneficirani staž zaposlenika Programa iz svog kantona. Nakon isteka ovog perioda svaki kanton je trebao preuzeti u svoju nadležnost jedan tim za deminiranje i uklanjanje NUS-a od ukupno 14 članova.

Međutim, imajući u vidu ukupnu minsku situaciju u BiH, odnosno stanje zagađenosti minama u Bosni i Hercegovini i 14 godina nakon završetka ratnih

dejstava (prema podacima BHMACH-a, minirana površina iznosi 1.573 km² sa preko 220.000 komada mina i NUS-a), što upravo predstavlja jednu od glavnih prepreka za sigurnost građana i ekonomski i društveni razvoj zemlje. Osim toga, zbog činjenice da većina kantona nije izvršavala svoje obaveze u Programu deminiranja, Vlada Federacije BiH, usvajanjem navedene Izlazne strategije i ovim izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju predlaže Parlamentu Federacije BiH konačnu odluku o statusu deminerskih timova u Federaciji BiH, čime se pored ostalog, osigurava i „bezbolan“ prelaz u naredne deminerske sezone. Pored toga, Bosna i Hercegovina se kroz potpisivanje dva međunarodna sporazuma (Protokol V. Konvencije o ograničenju i zabrani upotrebe određenih vrsta konvencionalnog naoružanja kojim se uređuje zaštita od eksplozivnih sredstava zaostalih iz rata u vidu neeksplozivnih i odbačenih ubojnih sredstava i Konvencija o zabrani upotrebe, proizvodnje, prometa i o uništavanju kasetne municije) obavezala kako na djelovanje u okvirima svojih granica, tako i na međunarodnu saradnju u rješavanju problema zagađenosti minama i eksplozivnim sredstvima zaostalim iz rata. Isto tako, Strategija protivminskog djelovanja Bosne i Hercegovine u periodu 2009 - 2019 godine, poseban značaj daje državnim deminerskim kapacitetima obrazovanim unutar entitetskih uprava civilne zaštite i Oružanih snaga BiH i u njenoj realizaciji očekuje se njihov „poseban doprinos“ (str. 6. 8. i 10. Strategije). Osnovna vizija te strategije je „Bosna i Hercegovina bez mina do 2019. godine“, a misija „Osigurati uvjete za provođenje stabilnog i efikasnog programa protuminskog djelovanja sa ciljem uspostavljanja sigurnog okruženja za normalan i prosperitetan život svih građana BiH, sa žrtvama mina potpuno integriranim u društvenu zajednicu.“

III - OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Predložene izmjene i dopune, pored reguliranja pitanja koja se odnose na usklađivanje sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju, Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu i Izlaznom strategijom održivosti timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a, u značajnoj mjeri odnose se i na terminološko usklađivanje, kao i jasnije definiranje određenih odredaba koje su se u praksi pokazale kao nerazumljive, odnosno reguliranja određenog broja pitanja koja do sada nisu bila regulirana na adekvatan način.

- U čl. 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 16., 21., 22., 23., 24. i 25. Prijedloga zakona izvršeno je neposredno usklađivanje federalnog Zakona o zaštiti i spašavanju sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju BiH, a na osnovu obaveze propisane u odredbi stava (4) člana 25. Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju BiH. Iz te odredbe, naime, proizlazi obaveza entiteta da u roku od godinu dana izvrše usklađivanje svojih zakona iz ove oblasti sa Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju BiH, a taj rok je već prošao. Cilj tog usklađivanja je naravno, utvrđivanje nadležnosti Federacije BiH, kantona, grada i općine u pogledu provođenja zadataka u oblasti zaštite i spašavanja, kao i terminološko usklađivanje određenih pitanja.

Tim zakonom se naime, okvirno uređuju samo određena pitanja iz oblasti zaštite i spašavanja koja su u nadležnosti Bosne i Hercegovine (međunarodna saradnja, koordinacija djelovanja entitetskih i organa Brčko Distrikta BiH, izrada programa i planova zaštite i spašavanja i drugo), dok se ostala pitanja uređuju entitetskim zakonima.

- U čl. 9. i 10. i 31. preciznije se utvrđuju obaveze u oblasti izgradnje i održavanja skloništa i zaklona, odnosno drugih zaštitnih objekata iz razloga što se, u praksi, važeća zakonska rješenja nisu u potpunosti pokazala kao efikasna. U vezi s tim, Vlada Federacije BiH dobila je i inicijativu Načelnika općine Vogošća da se zbog postojeće ekonomske situacije u Federaciji BiH, u stavu 3. člana 54. Zakona o zaštiti i spašavanju propiše mogućnost da se sredstva koja se prikupljaju za izgradnju i održavanje skloništa, mogu koristiti i za finansiranje kapitalnih investicija čiji prioritet utvrđuje Općinski načelnik uz saglasnost Općinskog štaba civilne zaštite. Pošto su u pitanju strogo namjenska sredstva, ta inicijativa je djelimično prihvaćena tako što je u članu 10. Prijedloga zakona predložena nova odredba stava 3. člana 54. Zakona o zaštiti i spašavanju kojom se uvodi i mogućnost korištenja navedenih sredstava za kapitalne investicije po kojima je predviđena izgradnja skloništa, s tim da godišnji plan korištenja tih sredstava donosi općinsko vijeće. Također je na osnovu dosadašnjih iskustava u primjeni važećeg zakona, predložena i obaveza kantonalnih uprava civilne zaštite da u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona, sva javna skloništa koja pripadaju općini i gradu, kao i sva finansijska sredstva ostvarena po osnovu prikupljenih sredstava za skloništa i u skladu sa evidencijama o prilivu tih sredstava iz općina, prenesu u nadležnost općinskih i gradskih službi civilne zaštite.

- U čl. 13., 14. i 18. vrši se usklađivanje sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj:64/09). Usklađivanje se odnosi na obaveze pravnih i fizičkih lica, odnosno građana, državnih organa Federacije, kantona, grada i općine i drugih institucija koje su vlasnici ili korisnici građevina ili prostora, šuma, šumskog ili poljoprivrednog zemljišta u organiziranju i provođenju zaštite od požara, kao i u odnosu na obaveze da se u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama, a koje prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara, organizira zaštita od požara.

- U članu 16. dopunjuju se nadležnosti Federalnog štaba civilne zaštite utvrđene u članu 109. Zakona o zaštiti i spašavanju, da može podnositi zahtjev Vladi Federacije BiH za traženje međunarodne pomoći nakon proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće u Federaciji, ako procjeni da je ta pomoć neophodna.

- U članu 19., također zbog dosadašnje prakse, vrše se izmjene važećih odredaba Zakona o zaštiti i spašavanju koje se odnose na aktiviranje i djelovanje štabova civilne zaštite nadležnih za rukovođenje snagama zaštite i spašavanja u ovoj oblasti. Izmjene se odnose na situacije kada zaprijeti neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće, a cijeni se da nije potrebno vršiti aktiviranje štaba civilne zaštite. U tom slučaju rukovodilac organa civilne zaštite općine, grada, kantona i Federacije, može narediti angažiranje određenih jedinica civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja koje je osnovala općina, grad, kanton ili Federacija radi preduzimanja mjera i aktivnosti na sprečavanju nastanka nesreće, odnosno ublažavanja njenog djelovanja i rukovode tim akcijama, što se vrši u skladu sa planom zaštite i spašavanja općine, grada, kantona i Federacije. Angažiranje tih snaga može se vršiti sve do momenta dok se ne završe predviđene aktivnosti, odnosno dok se ne izvrši aktiviranje štaba civilne zaštite na način predviđen u stavu 2. ovog člana. Osim toga, daje se ovlaštenje štabu civilne zaštite da i u slučaju kada nije proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće naređuje upotrebu snaga i sredstava zaštite i spašavanja koje pripadaju općini,

gradu, kantonu, odnosno Federaciji i sve mjere zaštite i spašavanja koje mogu doprinijeti sprečavanju nastanka opasnosti ili nesreće ili ublažavanja njenog djelovanja, kao i mjere, postupke i zadatke koje su u funkciji spašavanja, zaštite i zbrinjavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih tom opasnošću, odnosno nesrećom.

- U članu 20. daje se ovlaštenje organima uprave i drugim organima, ustanovama, službama za upravu i pravnim licima da mogu samostalno u svim situacijama kada postoji opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće koja može ugroziti njihovo ljudstvo i materijalna dobra ili kada je nastala ta nesreća, angažirati snage i sredstva zaštite i spašavanja koje su oni formirali za potrebe vlastite zaštite.

- U čl. 26., 27., 28. i 29. izvršene su izmjene i dopune odredaba Zakona o zaštiti i spašavanju koje se odnose na poglavlje XII „FINANSIRANJE I NAKNADE“. Te izmjene i dopune odnose se prije svega, na visinu procenata u pogledu raspodjele sredstava posebne naknade, tako da se predlaže da se općinama izdvoji veći procenat u odnosu na trenutnu zakonsku regulativu, jer su ta sredstva i najpotrebnija, upravo na nivou općina, posebno manjih i nerazvijenih. Prema tome, predloženi odnos u raspodjeli prikupljenih sredstava posebne naknade bio bi: Federaciji BiH, umjesto 20% pripada 15%, kantonu umjesto 30% pripada 25%, a općini umjesto 50% pripada 60% tih sredstava. Osim toga, predložena je mogućnost udruživanja sredstava posebne naknade koja pripadaju Federaciji BiH, kantonima i općinama u zajedničkim projektima razvoja sistema zaštite i spašavanja. Također je, s obzirom na Izlaznu strategiju održivosti timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a i na ostala predložena rješenja iz oblasti deminiranja i uništavanja NUS-a u Federaciji BiH, predloženo da Federacija BiH planira i osigurava posebna sredstva u Budžetu Federacije za finansiranje poslova deminiranja koji se po ovom zakonu nalaze u njenoj nadležnosti, kao i namjenu tih sredstava (plaće, naknade i druga primanja deminera i drugih lica koja su angažirana na poslovima deminiranja, nabavka i održavanje mašina i druge opreme).

Inicijative i prijedlozi za izmjene i dopune navedenih odredaba prikupljene su iz kantona i općina. Suština tih izmjena i dopuna jeste da se u pogledu raspodjele prikupljenih sredstava iz posebne naknade za zaštitu i spašavanje, osiguraju uvjeti da se smanjenjem izdvajanja za Federaciju BiH i za kanton, osiguraju značajnija sredstva za nivo općine kojoj su ustvari, ta sredstva i najpotrebnija. Osim toga, predložena rješenja osiguravaju da se na principu solidarnosti, omogući Federaciji BiH, kantonima i općinama koje u toku godine prikupe značajnija sredstva iz posebne naknade za zaštitu i spašavanje, pruže finansijsku pomoć nerazvijenim općinama i kantonima odnosno da međusobnim udruživanjem sredstava između Federacije BiH, kantona i općina koje nemaju niti minimalna sredstva za finansiranje zakonom utvrđenih namjena u zaštiti i spašavanju, osiguraju finansiranje osnovnih potreba u uvoj oblasti.

- U članu 30. predložen je način obavljanja poslova deminiranja i uklanjanja NUS-a u narednom periodu i obaveze kantona i općina s tim u vezi, kao i način osiguravanja i visina finansijskih sredstava za potrebe deminiranja i uklanjanja NUS-a, te način regulisanja radno-pravnog statusa zaposlenika u Programu deminiranja nakon 01.01.2010. godine. U vezi s tim, predložena rješenja su slijedeća:

- sredstva za finansiranje ovih poslova do 2019. godine, kao i za prethodne tri godine (u sadašnjem obimu), osiguravala bi se u Budžetu Federacije BiH, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite.

- za vršenje koordinacije poslova u oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a, u kantonima i općinama odgovorne su kantonalne uprave civilne zaštite i općinske službe civilne zaštite,

- zaposlenici Sektora za organizaciju deminiranja i uništavanja neeksplozivnih ubojnih sredstava Federalne uprave, koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu na radu u Federalnoj upravi po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme stiču pravo na radni odnos na neodređeno vrijeme i radno pravni status koji važi za državne službenike, odnosno namještenike organa državne službe u Federaciji, s tim što deminirani moraju ispunjavati i uslove utvrđene u Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini i propisanim standardnim operativnim procedurama. Ostali uvjeti utvrdili bi se u aktu o unutrašnjoj organizaciji Federalne uprave civilne zaštite. Raspored i postavljanje tih zaposlenika vršilo bi se rješenjem koje donosi direktor Federalne uprave bez objavljivanja javnog konkursa, odnosno javnog oglasa.

Istovremeno, izvršena su najneophodnija poboljšanja i pravno-tehnička obrada teksta, a koja se odnose na čl. 4., 9., 10., 11., 12., 17., 19., 20., 24., 25., 32. i 33. Prijedloga zakona.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona neće biti potrebna dodatna sredstva iz budžeta Federacije BiH u odnosu na iznos sredstava koja su do sada izdvajana.

V – MIŠLJENJA NADLEŽNIH ORGANA

Federalna uprava civilne zaštite blagovremeno je pripremila Izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju i dostavila ih nadležnim federalnim organima radi davanja prethodnog mišljenja.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju usaglašen je sa mišljenjima Federalnog ministarstva pravde i Ureda Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, čija mišljenja su sastavni dio Prijedloga zakona. Federalno ministarstvo finansija još uvijek nije dostavilo svoje mišljenje na ovaj zakon, iako je Federalna uprava civilne zaštite 25.09.2009. godine isti dostavila na mišljenje, a 21.10.2009. godine upućena je i urgencija tom ministarstvu za davanje mišljenja, na koju, također, nije dostavljen odgovor. S obzirom da je prošlo već više od mjesec dana od roka koji je Vlada Federacije BiH postavila Federalnoj upravi civilne zaštite za dostavljanje ovog zakona na razmatranje, navedeni prijedlog zakona dostavlja se Vladi Federacije BiH, bez mišljenja Federalnog ministarstva finansija, s napomenom da će se do sjednice Vlade Federacije BiH na kojoj će se razmatrati navedeni prijedlog zakona, nastojati pribaviti navedeno mišljenje i isto dostaviti Vladi Federacije BiH.

VI – PRIMJEDBE I SUGESTIJE IZ KANTONA I OPĆINA

U postupku izrade Prijedloga zakona prikupljeni su i određeni prijedlozi, sugestije i inicijative za izmjene i dopune pojedinih važećih odredaba Zakona o zaštiti i spašavanju, koje su u cjelosti ili djelimično prihvaćene i ugrađene u tekst Prijedloga zakona.

Slijedeći organi su dali inicijativu, odnosno prijedloge za izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju: Načelnik Općine Vogošća, kantonalne uprave civilne zaštite Travnik, Sarajevo i Mostar, općinske službe za civilnu zaštitu Konjic,

Jablanica, Stolac i Prozor-Rama, kao i jedan broj članova Federalnog štaba civilne zaštite.

Inicijative i prijedlozi navedenih organa uvaženi su u mjeri koliko dozvoljava „skraćeni postupak“ po kojem će se razmatrati Prijedlog zakona. O inicijativama i prijedlozima koji mogu biti predmet podzakonskih propisa iz oblasti zaštite i spašavanja, Federalna uprava civilne zaštite će pripremiti odgovarajuće izmjene u okviru procedure donošenja podzakonskih propisa iz ove oblasti. Primjer je zahtjev Kantonalne uprave civilne zaštite Sarajevo koja je tražila je da se posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća uplaćuje po mjestu prebivališta uposlenika, što se može riješiti kroz izmjene i dopune Odluke Vlade Federacije BiH o uslovima i načinu korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje („Službene novine Federacije BiH“, br.46/05 i 61/07).

Prijedlozi da se donese poseban zakon o civilnoj zaštiti u Federaciji BiH, izmijene određeni ključni termini (umjesto „civilna zaštita“ uvesti termin „zaštita i spašavanje“ i slično), jednostavno su neprihvatljivi u ovoj situaciji, kada je Vlada Federacije BiH tražila da se ovaj zakon donese po skraćenom postupku, pa će se takve inicijative imati u vidu u narednim izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju.